
Innehållet i veckans Nyhetsbrev

- Vår mat- och energiproduktion har stor betydelse för globala vatten- och klimatförändringar visar studie
- ”Utan kvinnor förtvinar landsbygden”
- Valteser för landsbygdens förespråkare
- Nya Lojo går in för när demokrati – byaföreningar i Raseborg vill också ha en modell för när demokrati
- Har den verkliga makten flyttat utom räckhåll för medborgarna?
- Läs även detta: *Rösta på din favorit bland Bästa praxis 2012 *Diskussionstillfälle om Egenkontrollplan för livsmedlens säkerhet hålls i Raseborg *Infotillfälle i Helsingfors om landsbygdssäkringens tillvägagångssätt och tillämpning i praktiken *Första europeiska landsbygdsriksdagen hålls i Bryssel 2013

Cit: **”Det är beklagligt, att man inte redan i kommunreformens begynnelse diskussioner insåg, att i ett modernt samhälle skall förvaltningsreformer beredas nerifrån-upp.”** Professorn i regionalvetenskap vid Vasa universitet Hannu Katajamäki som menar att tiden med fastställda lösningar uppifrån är förbi (Hannu Katajamäkis blogg, http://blog.uwasa.fi/aluekehitys/ylakemijoen_pitka_marssi_lahidemokratian_eturintaman/, fritt översatt).

”Valdeltagandet brukar i vilket fall som helst vara högre på landsbygden än i städerna. Och hur cyniskt det än må låta, så är ett lågt valdeltagande i tätorterna landsbygdens chans.”

Chefredaktören för tidningen Landsbygdens Folk Michael Godtfredsen om vikten av att rösta (Landsbygdens Folk 19.10).

”Inga röster över bron”.

Korsholms styrelseordförande Michael Luther om skärgårdsbyarna på andra sidan Replotbron som är måna om att rösta på sina egna kandidater och på det viset garantera sitt inflytande i kommunalpolitiken via den representativa demokratin. Luther deltog i en infokväll om landsbygdssäkring i Vasa 18.10.

VÅR MAT- OCH ENERGIPRODUKTION HAR STOR BETYDELSE FÖR GLOBALA VATTEN- OCH KLIMATFÖRÄNDRINGAR VISAR STUDIE

Vår mat- och energiproduktion använder vattnet i landskapet, ändrar vattnets cirkulation och påverkar klimatet, visar en studie vid Stockholms universitet som publiceras i tidskriften *Nature Climate Change*, där forskarna undersökt hur utvecklingen av jordbruk och vattenkraft ändrat vattencirkulationen över tid. Förändringar i avdunstning och växternas transpiration av

vatten i landskapet, tillsammans kallat för evapotranspiration, har en central betydelse för vattnets cirkulation, vattentillgången och klimatförändringarna. "Resultaten visar hur utveckling av jordbruk och vattenkraft ändrar landskapets evapotranspiration. Vi kan se att dessa förändringar har lika stor betydelse globalt som effekter av direkt bevattning i jordbruket, avskogning och atmosfärsförändringar i temperatur och nederbörd hittills under 1900-talet, säger Georgia Destouni som är professor i hydrologi vid Institutionen för naturgeografi och kvartärgeologi och ansvarig för studien. För att förstå hur stor påverkan olika drivkrafter kan ha på vatten- och klimatförändringar i framtiden, krävs att man förstår hur stor inverkan de haft i det förflutna och varför. Datan för hela 1900-talet från nio stora svenska vattenavrinningsområden har

analyserats och jämförts med andra, regionala och globala, resultat för hur vatten och klimat påverkats av olika mänskliga aktiviteter. Tidigare studier har mest fokuserat på att beskriva och räkna med vatteneffekterna från temperatur- och nederbördsförändring, avskogning och direkt mänsklig användning av vatten för bevattning, medan den här studien visar motsvarande stora vatteneffekter även från obevattnat jordbruk och vattenkraftsutveckling, något som modeller och analyser av vatten- och klimatförändringar också måste ta hänsyn till. "Vår studie understryker behovet av en vidareutveckling av klimatmodellerna. De behöver ta bättre hänsyn till, och räkna med, hur mat- och energiproduktion använder och förändrar vattnet i landskapet, och genom det bidrar till framtida klimatförändringar", säger Destouni. *Uppgifterna är från ett pressmeddelande (från 18.10) från Stockholms universitet och finns på dess hemsida under adressen <http://www.su.se/om-oss/press-media-nyheter/pressrum/var-mat-och-energiproduktion-har-stor-betydelse-for-globala-vatten-och-klimatforandringar-1.105193>.*

”UTAN KVINNOR FÖRTVINAR LANDSBYGDEN”

När landsbygdens kvinnor världen över får jämlika rättigheter till mark, krediter och produktionsinsatser, kommer produktionen av mat, och livsmedel att öka, vilket FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation FAO slagit fast. Kvinnor får ofta mindre betalt och i utvecklingsländer sker sällan arbetet innanför ramarna av någon lagstiftning. Andra faktorer som påverkar landsbygdskvinnors möjligheter till utkomst i utvecklingsländer är samhällliga institutioner och lagstiftning, t.ex. möjlighet till skolgång. Även religion, krig, torka eller andra naturfenomen kan utgöra hinder, medan fungerande vägnät, elektricitet och rinnande vatten skapar möjligheter för arbete. Mobilen, som blivit vanligare i utvecklingsländer, är en viktig utvecklingskanal som möjliggör banktransaktioner, vilket i sig ger möjlighet till företagsamhet. För att stärka kvinnors kapacitet på landsbygden i utvecklingsländer, anser Kaisa Karttunen, agronomie- och forstdoktor

och specialsakkunnig, att det bl.a. behövs föreningar som stärker samverkan kvinnor emellan och politiker som jobbar för kvinnors rättigheter. Det behövs även en förändring av normer och seder som förhindrar kvinnor att använda sitt eget kunnande och sin potential, samt ifrågasätta om det är rätt att kvinnor skall jobba gratis. För att åstadkomma förändringar, måste även männen tas med i diskussionen. I Finland lever kvinnan i en helt annan verklighet, dock finns ett starkt spår av kvinnans hand även i den finländska matkedjan. Men det finns ingen enhetlig bild av landsbygden eller av landsbygdens kvinnor. Liisa Niilola, verksamhetsledare på Maa- ja kotitalousnaiset, betonar att kvinnliga lantbrukare ibland upplever att företagaraspekten av lantbruket inte poängteras tillräckligt, och ofta är även situationen den att kvinnan förvärvsarbetar utanför gården eller grundar ett eget företag. ”För att hålla Finland befolkat, behövs lämpliga arbetsmöjligheter för kvinnor. Företagandet intresserar, medan den mångsidiga utbildningen och det digra kunnandet som kvinnor ofta har, ger möjligheter. Likaså skapar goda kommunikationer möjligheter för arbete”, säger Liisa Niilola. Att t.ex. närmast får större betydelse, är något som landsbygden borde bli bättre på att utnyttja och skapa sysselsättningsmöjligheter kring. Trots att den finländska landsbygdskvinnan har jämlikare möjligheter, ställs även hon inför många utmaningar. Att inte fler kvinnor blir företagare, beror på att det fortfarande är en utmaning att som företagare koppla ihop familj och arbete. Företagarnas socialskydd, som är svagare, är även ett problem, och dessutom gör landsbygdens långa avstånd att vägen för att nå sin kundgrupp och marknaden är längre. Utan utkomstmöjligheter stannar inte kvinnorna på landsbygden, påminner Niilola och säger: ”Basservice borde finnas på passligt avstånd och vägarna måste vara i gott skick. Barnfamiljer avgör sin boendeort långt utgående från var skola och daghem finns”. MTK:s (Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenters) kvinnoarbetsgrupp och Maa- ja kotitalousnaiset ordnade ett gemensamt seminarium kring frågan om det är kvinnorna som förser världen med mat inför Internationella dagen för kvinnor på landsbygden 15.10 och Internationella matdagen 16.10. *Uppgifterna är från en artikel, skriven av Mia Wikström, i tidningen Landsbygdens Folk (19.10).*

”Kvinnan är ofta den som med sin påhittighet kommer på en ny verksamhetsidé.”

*Maa- ja kotitalousnaisets verksamhetsledare
Liisa Niilola*

VALTESER FÖR LANDSBYGDENS FÖRESPRÅKARE

Då kommunstorleken ökar, kommer kommunerna att innefatta fler områden av olika slag. Men landsbygden och staden utesluter inte varandra, utan är kompletterande områden för varandra. Många människor upplever också att de är både landsbygdens och stadens invånare. Men även mellan själva landsbygdsområdena finns det skillnader. Landsbygdspolitiska samarbetsgruppen (YTR) ger här arbetsredskap för de som vill arbeta för sitt eget område:

1. Samarbetet mellan kommunen och byarna är närdemokrati

- Kommuninvånarna har en vilja, och också bättre färdigheter att delta i utvecklandet av sin egen kommun och sin närmaste omgivning. När kommunerna ökar i storlek minskar dock den kommunala demokratin, eftersom färre förtroendevalda än tidigare väljs in.
- Det behövs nya metoder för närdemokrati. Kommuninvånarna skall tas med i den kommunala planeringen och det kommunala beslutsfattandet på ett nytt fördomsfritt sätt.
- Lokala invånare och sammanslutningar skall ges makt att besluta över utvecklingen eller servicen inom sitt eget område. Inflytelsemöjligheterna skall vara faktiska.

Endast på detta sätt blir människorna motiverade att delta.

- Samarbetet mellan kommunen och tredje sektorn, byaplaner, samt arbetet inom Leader-aktionsgrupperna, är exempel på sätt att öka och fördela det lokala ansvaret.

2. Kartlägg beslutens konsekvenser för landsbygden

- Beslut har både positiva och negativa konsekvenser för landsbygden. Dessa kan göras synliga genom landsbygdssäkring, d.v.s. bedömning av beslutens konsekvenser för landsbygden. Med hjälp av bedömningen går det att bereda sig på konsekvenserna och undvika negativa effekter.
- Landsbygdssäkring behövs vid beredning av ärenden. Som stöd i genomförandet kan man använda exempelvis en checklista som är ett behändigt redskap, t.ex. i samband med kommunsammanslagningar.
- Landsbygdssäkring är ett förfarande som rekommenderas av statsrådet.
- I egenskap av beslutsfattare har du rätt att kräva det.

3. Den offentliga sektorn är i behov av partners för att kunna ordna när servicen

- Den kommunala ekonomin är stramare än någonsin, när befolkningen åldras och behovet av service ökar. Kommunerna skall trots detta sörja för kommuninvånarnas välbefinnande och de viktigaste formerna av service. För att den offentliga sektorn skall klara av denna uppgift, behöver den företag, tredje sektorn, samt aktiva lokalsamhällen som partners.
- När man talar om när service, måste man vara försiktig! Det som är avgörande ur en kommuninvånarens synvinkel, är hur denne når den service som han eller hon behöver. Redan ett kort avstånd till servicen kan innebära stora problem för kommuninvånaren om det inte finns några allmänna kommunikationer, eller om man har svårt att röra sig, t.ex. p.g.a. hög ålder.
- För att servicen på landsbygden skall kunna tryggas behövs tänkande av nytt slag och flexibla lösningar: bl.a. rörliga och elektroniska tjänster, samservicepunkter, yrkesövergripande arbetsgrepp och samarbete över sektorsgränserna.

4. Det ska vara möjligt att bo och bygga på landsbygden

- Finland har för närvarande landsbygdssområden där markanvändnings- och bygglagen förbigås, när riktlinjer dras upp för planläggning och områdesplanering. Detta väcker förvåning och oro hos medborgarna, som är bekymrade över framtiden för sitt eget område.
- Det skall både nu och i framtiden vara möjligt att på hel- eller deltid bo, idka mångsidig näringsverksamhet och tillbringa sin fritid på landsbygden, samt att bygga där så att ovan nämnda behov tillgodoses.
- Matproduktion, decentraliserade energilösningar, stora bostadsytor och en lugn omgivning är landsbygdens starka sidor, vars betydelse kommer att öka ytterligare i framtiden.

Uppgifterna finns på YTR:s hemsida på <http://www.landsbygdspolitik.fi/sv/information/teser/>.

NYA LOJO GÅR IN FÖR NÄRDEMOKRATI – BYAFÖRENINGAR I RASEBORG VILL OCKSÅ HA EN MODELL FÖR NÄRDEMOKRATI

Fusionsstyrelsen för Nya Lojo har godkänt en modell, som skall leda till att invånare i alla olika delar av den vidsträckta staden skall kunna påverka stadens beslut, bl.a. kommer det att finnas åtta områdeskommittéer runt om i kommunen. De här kommittéerna behandlar saker

som är viktiga för området och för ärendena vidare till en områdesdirektion, vars protokoll sedan behandlas i stadsstyrelsen i Nya Lojo. Enligt närdemokratimodellen skall stadsfullmäktige två gånger per år sammanträda någon annanstans i kommunen än i Lojo centrum. I samband med det här får invånarna möjlighet att i ett områdesforum diskutera med de förtroendevalda. Det skall även finnas olika intresseråd som kommer med förslag på hur staden

kunde utvecklas, t.ex. kunde det finnas intresseråd för barnfamiljer, unga, äldre och företagare. Jaana Lunden som bor i Nummi (Nummi blir en del av nya Lojo 1.1.2013) anser att det är helt nödvändigt att de som bor där skall få påverka också i framtiden, trots att besluten fattas i Lojo. Enligt Nummibon Olavi Miettunen verkar idén om närdemokrati bra, eftersom nya Lojo blir ett så stort område geografiskt med beslutsfattare som sitter långt borta. Meningen är att också personer som har en fritidsbostad i kommunen skall få vara med och påverka i områdeskommitteerna. Aarno Lehtinen, som har fritidsbostad nära Nummi men visserligen på Salosidan, tror att det är bra att invånarna får möjlighet att träffa beslutsfattarna i samband med att fullmäktige samlas på olika platser i kommunen, och på det sättet kunna påverka. Men Lehtinen frågar sig ändå om inte närdemokratimodellen mest leder till diskussionsklubbar utan makt. Han är rädd för att det blir mer byråkrati. I Raseborg tittar byaföreningarna nu intresserat på vad som händer i Lojo. Men saker håller även på att hända i Raseborg. Vice ordföranden i föreningen Pro Billnäs Mia Saloranta har varit med och utvecklat verksamheten i byar i Raseborg. Något liknande som nu händer i Lojo behövs helt säkert också här, menar hon, för det känns som att de olika delarna av Raseborg är i ojämlig ställning. Landsbygden och byarna glöms bort. Tillsammans med byaföreningen Lohjan kylät har aktiva i byaföreningar i Raseborg gjort upp en preliminär projektplan, bl.a. för att få närdemokratin att fungera, och man har redan varit i kontakt med Raseborgs stad. Får man pengar för projektet, kan arbetet med att bygga upp en modell för närdemokrati i Raseborg börja nästa år. *Uppgifterna är från (23.10) webbplatsen svenska.yle.fi och finns under adressen <http://svenska.yle.fi/artikel/2012/10/23/nya-lojo-satsar-pa-nardemokrati>.*

HAR DEN VERKLIGA MAKTEN FLYTTAT UTOM RÄCKHÅLL FÖR MEDBORGARNA?

Under den finlandssvenska Landsbygdsriksdagen i Åboland (6-7.10) gick diskussionen i närdemokratitemagruppen stundtals het kring frågan om hur mycket makt kommunen kan ge bort till t.ex. byar. Alla verkade emellertid ense om att det krävs mer än ”höranden” av kommunmedlemmarna. Det duger inte att all makt är koncentrerad till fullmäktige, utan man måste kunna ge människorna rätt att inom vissa gränser fatta beslut om det egna lokalsamhället. Man vet bäst om sina egna angelägenheter, en sak som blir allt viktigare när kommunstorleken växer. Pargas stadsdirektör Folke Öhman kom med ett tankeväckande inlägg i debatten. Han beskrev hur även kommunerna steg för steg, sektor för sektor, får ge ifrån sig makt till olika regionala samarbetsorgan. ”Vi är snart i samma båt som byaaktivisterna.” sade Öhman. Det han säger stämmer skrämmande bra in i den dystra

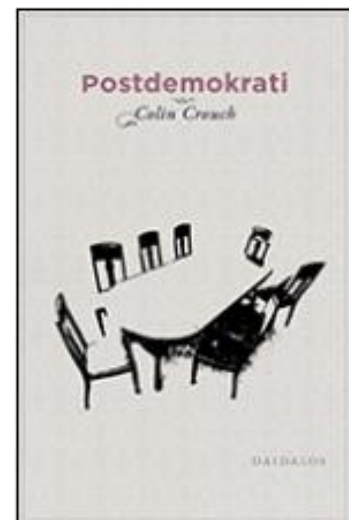

bild av demokratin som C. Crouch skriver i sin bok *Postdemokrati*. Crouch anser att den verkliga makten har flyttat långt utom räckhåll för medborgarna, som får nöja sig med placebo-demokrati, d.v.s. de får prata och politikerna låtsas lyssna. Men i verkligheten är det en elit som bestämmer och, som enligt Crouch, låter medborgarna fatta vissa lokala beslut som inte har någon större betydelse för deras intressen. Är det då denna lilla, och i de stora sammanhangen obetydliga demokrati, som vi slåss om i kommunerna och diskuterar t.ex. under Landsbygdsriksdagen. Jag är illa rädd att så är fallet, men jag tror ändå att de lokala besluten kan ha betydelse som Crouch inte talar om. För det första är det uppenbart att livet för medborgarna blir bättre, om de själva får vara med och besluta om hur deras närsamhälle skall se ut. För det andra består det globala av många lokala samhällen, och om dessa samhällen har rätt att skapa sin egen framtid, så har det definitivt betydelse för den globala utvecklingen. Exempelvis om människorna har rätt att vägra ta emot t.ex. problem- och kärnavfall lokalt, så blir det snart ett nationellt problem för kärnkraftsindustrin, och om man väljer närmat, så påverkar det den globala livsmedelsindustrin o.s.v. Den lokala demokratin betyder i förlängningen ett globalt inflytande, men det kräver tid, nätverkande, organisering - och i något skede också hårda tag. *Uppgifterna är från specialsakkunnige Peter Backas blogg och kan läsas under adressen <http://peter-backa.blogspot.fi/2012/10/den-lilla-och-den-stora-demokratin-och.html>. På www.landsbygdsriksdagen.fi kan man läsa om vad landsbygdsriksdagen beslöt, och på www.bya.net kan man se och höra vad som sades via nätet (kvaliteten är inte den bästa p.g.a. tekniska problem). Se även adressen <http://gd.se/kultur/boken/1.3301491-ar-alla-tagga-pa-sangen-> angående boken *Postdemokrati*.*

LÄS ÄVEN DETTA

Rösta på din favorit bland Bästa praxis 2012

Tävlingen *Bästa praxis 2012* och *Landsbygdsgalan* arrangeras främst för att sporra, uppmuntra och skapa kontakter mellan alla de aktörer som på olika sätt, via olika gemensamma projekt och enskilda verksamheter, bidrar till att skapa en levande landsbygd i olika delar av Finland. På *Landsbygdsgalan* 8.11 på Musikteatern Palatsi i Tammerfors utses inte bara vinnarna i tävlingen *Bästa praxis*, utan också publikens favoritprojekt. *Du kan rösta på din favorit bland de 20 projekten i finalen till slutet av oktober via webbadressen <http://www.webropolsurveys.com/Answer/SurveyParticipation.aspx?SDID=Fin560149&SID=e9b221f4-c430-4b88-abba-f90daf79f909&dy=740913180>. Se även adressen <http://pk2012.multiedition.fi/pk2012/landing>. Uppgifterna finns även i landsbygdsnätverksenhetens nyhetsbrev (19.10.2012) som inom kort kan läsas på nätverksenhetens hemsida www.landsbygd.fi. I nyhetsbrevet kan man också läsa, förutom således röstningen bland *Bästa praxis* och inbjudan till *Landsbygdsgalan* (anmälan senast 24.10), om kommande evenemang: seminarium om innovation i Tammerfors 8.11, *Landsbygdsgalan 2012* i Tammerfors 8.11 alltså, dag för *Leaderaktionsgruppsarbetet* i Tammerfors 9.11 och ett seminarium om sociala medier i Mariehamn 19.11*

Rösta på
din favorit!

Diskussionstillfälle om Egenkontrollplan för livsmedlens säkerhet hålls i Raseborg

Projektet *Bra Mat* i Västnyland ordnar ett diskussionstillfälle om Egenkontrollplan och Faroanalys och kritiska styrpunkter/HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Points) 1.11 kl. 16-20 i Raseborg på Yrkehögskolan Novia, Raseborgsvägen 9, 10600 Ekenäs. Man kan sända frågor på förhand

(senast 29.10) till Jenny Öhman som vidarebefordrar dem till föreläsarna. Frågor kan även ställas på plats. *För program och anmälningsuppgifter (anmälan senast 30.10) se Novias hemsida på adress <http://bramativastnyland.novia.fi/wp-content/uploads/Egenkontrollplan-program-Omavalvontajärjestelmä-ohjelma-1.11.2012.pdf>.*

HACCP är ett system för riskanalys och kritiska kontrollpunkter och teorin bakom egenkontrollplaner, och innebär ett system som identifierar, bedömer och styr faror som är viktiga för livsmedlens säkerhet.

Infotillfälle i Helsingfors om landsbygdssäkringens tillvägagångssätt och tillämpning i praktiken

Besluten påverkar ofta landsbygd-
en annorlunda än i centrumen,
vilket beror på landsbygdens spe-

ciella särdrag, som gles bebyggelse och långa avstånd. Sålunda är det viktigt att man redan i beredningsprocessen av ärendena klargör landsbygdssäkringens. Det här infotillfället är till för att ge stöd åt landsbygdssäkringens tillämpning i det praktiska kommunreformarbetet och i landskapens utvecklingsarbete. Under tillställningen, som hålls på Kommunernas hus i Helsingfors 20.11 kl. 12-16, presenteras landsbygdssäkringens tillvägagångssätt, samt praktiska exempel på dess tillämpning på kommunal- och lanskapsnivå. Tillfället är ämnat för kommunernas och regionförvaltningarnas tjänstemän och förtroendemän, samt landsbygdens organisationsaktörer. Bland de som medverkar finns bl.a. Hanna-Mari Kuhmonen från arbets- och näringsministeriet, specialsakkunnig Christell Åström från Kommunförbundet och professor Hannu Katajamäki från Vasa universitet. *Informationen, programmet och anmälningsuppgifter (anmälan senast 16.11) finns (på finska) på YTR:s hemsida under adress http://www.maaseutupolitiikka.fi/viestinta/uutiset/maaseutuvaikutusten_arvioinnin_infoiltapai.va.2182.news.*

Första europeiska landsbygdsriksdagen hålls i Bryssel 2013

Intresset för en gemensam landsbygdsriksdag på europeisk nivå har växt undan för undan, och nu är det bestämt, berättar Kenneth Nilshem, en av två ordföranden i Riksorganisationen Hela Sverige ska leva (HSSL). I samband med den svenska Landsbygdsriksdagen i Ronneby (6-9.9) bestämdes att den första europeiska landsbygdsriksdagen skall äga rum i Bryssel hösten 2013. Det finns även ett önskemål om att HSSL bör ha stort inflytande över upplägg och processer. Det skall göras tillsammans med europeiska parlamentariker, organisationer och nätverk, eftersom målet är att påverka landsbygdspolitiken både nationellt och internationellt. *Uppgifterna är från HSSL:s hemsida, <http://www.helasverige.se/kansli/nyheter/visa-nyhet/blog/1/3673/2/>.*

VAD HAR HÄNT?

Skriv ner några rader om vad som är på gång i er region eller organisation och som kan vara av allmänt intresse för alla!

Nyhetsbrevet, som utkommer en gång i veckan med Svenska temagruppen (SveT) inom Landsbygdspolitiska samarbetsgruppen (YTR) som samarbetspart, sänds till Byaservice samarbetsgrupp, nyckelpersoner d.v.s. de som representerar Byaservice i olika centrala organ, projektledare som jobbar inom Byaservice, de lokala aktionsgrupperna, de regionala byaföreningarna och till olika personer/organisationer med anknytning till

landsbygdsutveckling. Alla som har något att informera om, skickar in sina bidrag till e-mailadress: kenneth.sundman@studiecentralen.fi. Skriv mycket kort och undvik bilagor. Hänvisa hellre till webbsidor för mer info.

Nyhetsbrevet kan även läsas på Svensk Byaservice hemsida, www.bya.net. Vill du komma med på vår sändlista, sänd då mail till adressen kenneth.sundman@studiecentralen.fi. Ifall någon inte vill ha Nyhetsbrevet i fortsättningen, meddela till samma e-mailadress ovan.